SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Víťaz

Ročník 9
April, Máj 2008
Číslo 4

Nebojte sa, že patríte do Cirkvi!

Birmovancom

V piatu veľkonočnú nedeľu k nám zavítal otec biskup Bernard, aby modlitbou, vzývaním Ducha Svätého a vkladaním svojich rúk udelil naším mladým dary Ducha, prijali sviatosť dospelosti, sviatosť birmovania.

Táto slávnosť bola vyvrcholením dvojročnej prípravy, ktorá prebiehala v štyroch skupinkách, kde sa stretávali so mnou, kňazom, ale aj s mojimi pomocníčkami, katechétkou a animátorkami školy snúbencov. Za podanú pomocnú ruku, za príjemnú spoluprácu a úprimné vzťahy im veľmi pekne ďakujem. Vám, birmovanci, chcem poďakovať za veľmi dobré správanie v skupinkách, za Vašu spoluprácu, aj keď by mohla byť väčšia, za to, že ste radi prichádzali na stretká. Boli sme spolu a bolo nám fajn.

Naše stretávanie malo pomôcť prehĺbiť si vedomie, že som kresťan katolík, že patrím do Cirkvi, ktorá tlmočí slová Pána Ježiša: *"Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie" (Jn 10, 10).*

Nebojte sa, že patríte do Cirkvi. V nej ste už od začiatku, keď Vás rodičia priniesli na krst a odvtedy Vás vychovávajú v najmenšej a najdôležitejšej bunke spoločnosti, v rodine, ktorá je „Cirkev v malom". Tam sa Vám vštepujú zásady, tam cítite starostlivosť, námahu, lásku svojich rodičov. V rodine zisťujete, že v každom spoločenstve platia zásady, pravidlá, nesmie chýbať úcta, odpustenie a láska, aby rodina nebola o príkazoch a zákazoch, ale o ľuďoch, ktorí sú spolu radi, tešia sa na seba, odpúšťajú si a zdieľajú spolu dobré i zlé. V rodine, kde zomierajú naši blížni, opúšťajú nás, zisťujeme aj to, že tento svet nie je všetko, ale že žijeme pre väčšie veci.

Tieto „malé rodinné Cirkvi" sa spájajú spolu v Božom chráme a vytvárajú Božiu rodinu vo farnosti a s ostatnými na celom svete vytvárame Cirkev Kristovu. Všetci, ktorí veria v Krista, patria do Jeho Cirkvi, spoločenstva bratov a sestier, riadia sa pravidlom, ktoré nám zanechal náš Pán: „Milujte sa navzájom, ako som ja miloval vás" (Jn 13, 34). Celá Cirkev je jednou veľkou rodinou bratov a sestier, kde vládne láska. A do tohto spoločenstva lásky, s darmi Ducha Svätého, so všetkými právami a povinnosťami ste vstúpili aj vy, bimovanci.

Využite dary, ktoré vám Boh nadelil. Budujte zdravú spoločnosť, zdravé mladé rodiny, pevnú Cirkev, na ktorú budú poukazovať: "majú jedno srdce a jednu dušu" (porov. Sk 4, 32).

Želaním všetkého dobrého a s modlitbou na perách na Vás myslí duchovný otec Oliver.

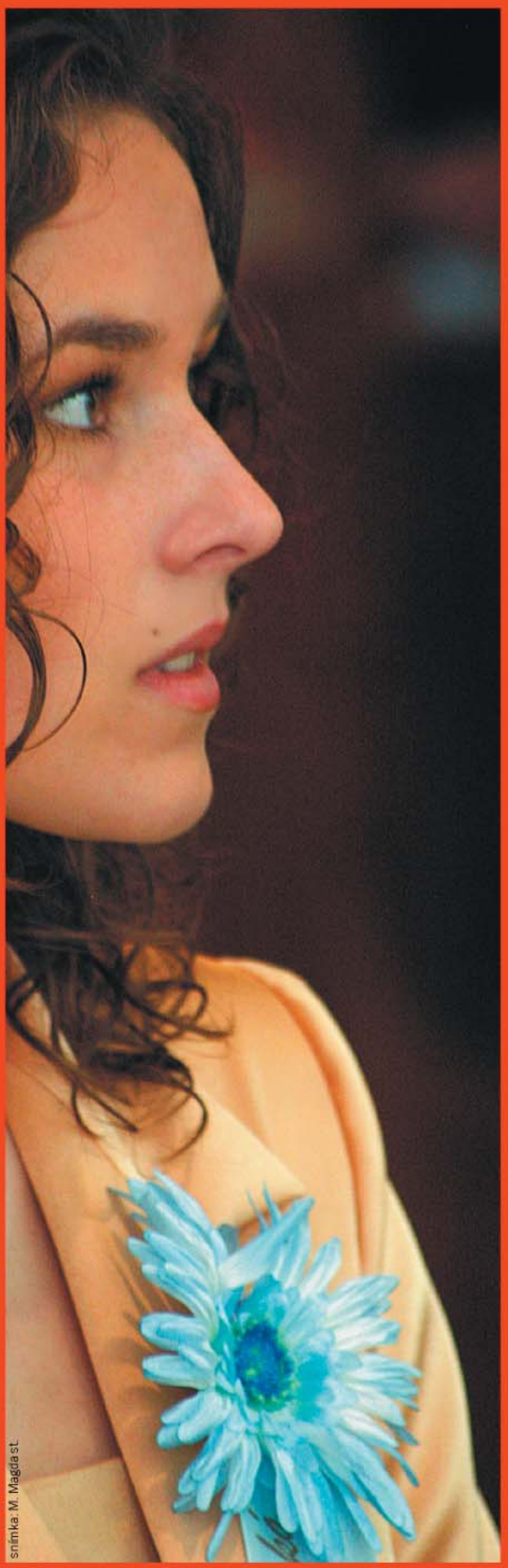

snímka: M. Magdast.

OBSAH

ÚVODNÍK
Birmovancom 2
Nové prúdy 3

KATECHÉZA
Exercície II. 4
Príhovor pre o. biskupa - poďakovanie ... 5

ROZHOVOR
Max Kašparů 6
Požeh. kaplnky Sedembolestnej PM . 8
Architektonické riešenie 10

NÁZORY A SVEDECTVÁ
Rodina Nepoškvrnenej 12
Moje dieťa nechce spať 13

DETSKÉ IHRISKO
Ahoj deti! 15
Trampoty v manželstve XXIV. 16
Stalo sa, stane sa 17
Prehľad bohoslužieb 18

SNÍMKY
Titulka: M. Magda st.
Meditačná: M. Magda st.
Vnútorná zadná: M. Magda st.
Vonkajšia zadná: M. Magda st.

SPEKTRUM
Vydáva:
Rímskokatolícky farský úrad
vo Víťaze pre vnútornú potrebu
Za vydanie zodpovedá:
Mgr. Oliver Székely s kolektívom redakcie
Jazyková úprava: Anna Blizmanová
Grafika: Martin Magda
Kontakty:
Telefón: 051/791 62 35; 791 61 16
www.vitaz.rimkat.sk
e-maily:
vitaz@rimkat.sk, spektrum@rimkat.sk
Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

snímka: M. Magda st.

Nové prúdy

Pane, máme toho toľko na srdci.
Poznáš naše problémy a potreby.
Vieš, koľko nespokojnosti je vo svete,
ba aj tvoja Cirkev je vo vare.
Vidíš naše plány a nádeje.
Tak ťažko je rozlišovať medzi novými zdravými prúdmi
a škodlivým rozkladom.
Často nám chýba sila opustiť zastarané názory
alebo neschopnosť uchrániť sa od škodlivých novostí.
Pomôž nám spoznať „znamenia časov".
Dopraj nám nazrieť hlbšie do úloh Cirkvi.
Vlej do nás svojho Ducha, aby sme rástli vo viere.
Daj, nech náš život plynie v bratskej zhode,
aby sme vedeli zodpovedne hovoriť,
ale aj pozorne počúvať.
Daj nám nadovšetko odvahu konať dobro.

neznámy autor

Všetkým birmovancom a každému z ich okolia žehná Váš rodák z „rudého severu" R. D. Mikuláš Uličný, Budyně nad Ohří. Dievčatá a chlapci, dospeláci kresťanskí, nieže táto slávnosť bude vašou slávnostnou „rozcúlkou" s nevestou Pána, ale naštartovaním seba samých na istotu: „Ja som Cesta, Pravda a Život." Mám to vyskúšané. Verte! 19.4.2008, 0:52, MIKI

EXERCÍCIE (II. časť)

V rámci katechézy - nášho kresťanského vzdelávania vám chceme v niekoľkých častiach na pokračovanie ponúknuť exercície podľa vzoru sv. Ignáca z Loyoly. Uvedomujme si navzájom potrebu takéhoto vzdelávania. Často sa stáva, či už doma, na ulici alebo aj v práci, že dostaneme otázku tykajúcu sa našej Viery. Nech sú tieto riadky duchovným pokrmom, ktorý v nás vzbudí radosť nad pôsobením Ducha Svätého. Nech Duch Svätý naplní myseľ, ale i naše srdcia.

Čo je človek?

Filozof Kant vo svojej logike vyjadril názor, že tri veľké otázky filozofie - čo môžem vedieť, čo mám robiť a v čo smiem dúfať sa dajú zhrnúť do jednej otázky: Čo je človek?

Človek je plný protikladov. Kniha Sirachova hovorí o človekovi, že je prach a popol. Žalm zas hovorí: „Urobil si ho len málo menším od anjelov.“ Shakespeare v Hamletovi napísal, že človek je majstrovské dielo - ušľachtilý rozumom, neohraničený schopnosťami, okrasa sveta, vzor živých, podobný Bohu. Potom však dodáva: Hrsť prachu... Ktosi iný sa vyjadril, že človek je hmota, blato, nezmysel a chaos. Ale človek je aj tvorca, sochár, pevnosť, poznávajúci Boha a siedmy deň úcty k Bohu.

Človek je časť prírody, ale stojí nad prírodou. Človek má nielen vegetatívne a senzitívne, lež aj duševné a duchovné schopnosti. Tvorí aj pojmy a súdy, usudzuje, stavia si otázky a robí uzávery, poznáva súpisy, odkrýva cieľ vecí a činností, vniká do podstaty sveta, chápe zákony a preniká k Bohu, ktorý je nad svetom. To sú fakty.

No človek je ešte viac. Prežíva radosť a smútok, lásku a odpor, mravné, estetické a náboženské hodnoty. Slobodne sa rozhoduje na základe poznaných hodnôt, neodvisle od vonkajšieho tlaku a inštinktívnej príťažlivosti. Nie je vedený ako zviera len vitálnym a pudovým záujmom, lež vie byť večný a slobodný uprostred sveta. V poznaní o láske stojí zoči-voči celému svetu. Všetko prijíma od seba poznaním a všetko objíma láskou.

Človek je akoby súhrnom všetkých vecí - hmoty i ducha, zeme i neba. Nie je vystrojený tak pohotovo do života ako zvieratá, ale duchom si to vynahradzuje. Duchom zvláda každú situáciu dejín. Z daného materiálu prírody plánovito tvorí všetko, čo potrebuje. Prispôsobuje sa a pokorou víťazí. Najprv tu bol ako cudzinec v nepriateľskej krajine, postupne premenil svet na svoj domov. Je domácim a pánom sveta.

Človek je tak na jednej strane časťou prírody a podlieha jej fyzikálnym, chemickým, biologickým a psychologickým zákonom a poriadku. Na druhej strane človek patrí svetu ducha. Orientuje sa v oblasti logiky a myslenia, v oblasti metafyziky a etiky, v oblasti krásna. Toto všetko sa v ňom zjednocuje v poslednej vnútornej jednote - človek je živá a jednotná bytosť, osoba. Chápe sám seba, odlišuje sa od predmetov a nesplýva so svetlom. Hovorí, „ja“ a „ty“, poznáva druhého človeka ako takisto nedotknuteľnú osobu, plnú tajomstva. Chápe mravné hodnoty, uvedomuje si, že má vo svete poslanie, že je zodpovedný za svoj život a za svoj svet. Prijíma výzvy svojho svedomia tvoriť hodnoty a dotvárať svet. Uvedomuje si, že patrí do spoločenstva ľudstva a má byť solidárny so všetkými ľuďmi. Vie, že jadrom jeho osobného života je jeho srdce, čosi, kde sa sústreďuje jeho zmýšľanie, jeho postoje, kde je všetko prenikané nakoniec láskou. Týmto všetkým vystrojený cíti človek poslanie dvíhať sa nad biologický život a nad prírodu, tvorí vo svete čosi úplne nové, kultúru a v tejto tvorbe sám dozrieva z osoby na osobnosť.

Zatiaľ čo zvieratá na základe zdedeného inštinktu a v záujme biologického prežitia tvoria po tisícročie stereotypné hniezda a plásty na med, človek jediný na základe stále nového poznania tvorí vedu, tvorí umenie a správnymi činmi i vzťahmi tvorí mravný svet. Človek je bytosť schopná ustavičného duchovného rozvoja. Poznaním, láskou a činmi prevyšuje prírodu, rozvíja oblasť kultúry, v ktorej z jeho rozhodnutia všetko fyzikálne a biologické je pevne skĺbené do jednoty a má slúžiť nad biologické ciele pravdy, spravodlivosti a vláde

lásky. V človekovi je takto svet pospájaný do jednoty.

Človek je naozaj vrcholom viditeľného sveta. Nezakrúti sa človekovi z toho hlava? Nebezpečenstvo tu vždy bolo, je a bude. Ale človek, i keď nielen vlastnou silou, je dosť múdry na to, aby vydržal túto výšku svojho vlastného postavenia. V prvom rade mu je jasné, že ako osoba začal existovať v čase veľmi nedávnom a že svoj život nemá sám zo seba. Vie, že ako ľudstvo začal existovať síce vo veľmi hlbokej minulosti, ktorá však priepastnému trvaniu kozmu je len včerajškom. Najpodstatnejšie na tomto poznaní je to, že človek vidí, že nie je uzavretý sám do seba, že nie je samostatný, že nie je absolútnom. Vidí z toho, že je tisícnásobne závislý a že táto reťaz závislostí neplatí len uprostred spleti hmotných prvkov, lež, že nakoniec prevyšuje všetky hmotné príčiny a nachádza vysvetlenie len v poslednej duchovnej príčine, ktorá dáva spleti prvkov v človekovi jednotu, schopnosť myslieť z ohniska vlastného vedomia a ktorá dáva človekovi aj najvyšší zmysel života. Človek sa spoznáva ako dielo Božie. Jeho veľkou cťou je to, že svoj vzťah k Bohu odkrýva svojím vlastným poznaním, že vie rozumom preniknúť až k poznaniu Boha a že ho môže s vďačnosťou uznávať. Človek je jediná bytosť tejto Zeme, ktorá vie o Bohu.

O Bohu sa však človek dozvedel nielen cestou svojho rozumu a cestou premýšľania generácií pred ním. Človek sa dozvedel o Bohu aj omnoho priamejšie a celkom bezprostredne – Božím zásahom do ľudských dejín. Človek spoznáva nepretržitú líniu priameho Božieho zjavenia jednému národu - národu Izraela - cez praotcov a prorokov až po Ježiša Krista a jeho Cirkev. V Cirkvi má možnosť prichádzať priamo do styku so živým Bohom - v tajomstvách jej sviatostného života.

Človeka takto privádza všetko na stopy Božie k Bohu. Poznanie i láska, túžby i sklamania, život i smrť a celé dejiny. Človeka nemôže zastaviť rozlet ničím neohraničeného myslenia, zameraného na nekonečno, a teda na Boha. A nemôže zastaviť ani rozlet svojich túžob a svojej nikdy nevymierajúcej potreby lásky, ktorá je takisto zameraná na nekonečno, a tým je Boh. Keď človek poprie v sebe túto otvorenosť pre Boha, toto zameranie na Boha a keď poprie jeho zjavenie, sám sa zabsolútni a zbožští. Po čase však zistí, že zabsolútnil a zbožštil prach a blato. Nemá sa viac o čo oprieť. Nemá cieľ, stráca zmysel, nechápe viac morálku, zostáva mu len biológia a boj o život. Človek prepadá nihilizmu, ruje sa o moc a vládu, rúca, čo postavil, považuje sám seba za náhodu a omyl prírody a nakoniec plný zúfalstva ničí sám seba zúfalstvom alebo vojnami. Tak pevne a natrvalo je náš život zviazaný s Bohom, že bez neho sa nenávratne rozpadá a padá do ničoty.

Človek je vrcholom viditeľného sveta. Je pánom sveta. Je staviteľom sveta. Ale len ako Boží človek a ako Boží spolupracovník.

pripravil vdp. Franc

Príhovor pre o. biskupa - poďakovanie

Vaša excelencia, otec biskup, chceme sa Vám poďakovať za Vašu ochotu prísť medzi nás, za Vaše slová a vašu modlitbu, ktorou ste vyprosovali dary a pomoc Ducha Svätého pre nás na našej ceste dospelosti.

Na tejto ceste nám pomáhajú kráčať naši rodičia, ktorí sa nás snažia svojou výchovou viesť smerom k duchovnej zrelosti, za čo im patrí veľká vďaka a chceme im byť i naďalej na radosť a potešenie.

K prehĺbeniu našej viery, našej cesty počas dvoch rokov nám pomáhal aj náš duchovný otec, ktorý nás vždy povzbudzoval a viedol k prežívaniu tých skutočných morálnych a duchovných hodnôt. Ďakujeme Vám otec Oliver za Vašu námahu a lásku. Ďakujeme pani katechétkam a ich dôkladnej príprave počas predchádzajúceho roka. Zároveň sa chceme poďakovať aj duchovnému otcovi z Krížovan, ktorý trpezlivo preveroval naše náboženské vedomosti. Ďakujeme aj ostatným, ktorí prispeli ku kráse tejto slávnosti.

Dnešnou slávnosťou sme my birmovanci dostali prístup k nevyčerpateľným darom Ducha Svätého a len v jeho sile sa dnes môžeme pripojiť k zástupom novej generácie apoštolov, ktorí majú všade šíriť Evanjelium a napĺňať krstné motto: „...aby náš život bol Bohu na slávu, rodičom na radosť, svetu na osoh a nám na spásu“.

V tom nech nám všetkým dobrotivý Boh pomáha.

Bernadeta Pribulová a birmovanci

Max Kašparů

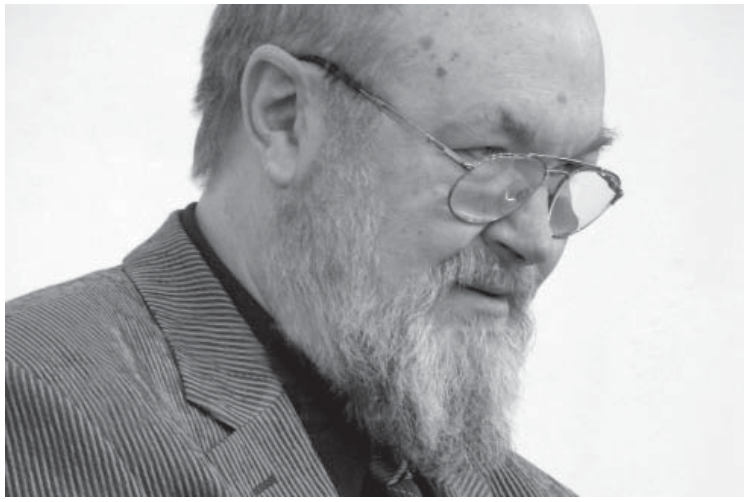

Jaroslav Max Kašparů je český lekár – psychiater a diakon v jednej osobe. Narodil sa 14. 5. 1950 v Žirovnici a pôsobí v Pelhřimove. Vyštudoval stomatológiu v Prahe, všeobecné lekárstvo v Bratislave, pedagogiku a etiku v Českých Budějoviciach, teológiu v Badíne a Spišskej Kapitule a doktorandské štúdium na Katolíckej univerzite v Ružomberku. Od roku 1990 pôsobí ako stály diakon. Dva roky bol prezidentom Českej katolíckej charity. V roku 1997 založil v Pelhřimove Norbertinum – prvé centrum pastorálnej medicíny v Čechách, kde pôsobí ako psychiater, pedopsychiater a súdny znalec. Je manželom ženy Mariky, otec dcér Terézie a Bernadetty, svokor zaťa Petra a dedko vnuka Štěpána. Je to milý človek, ktorý „srší" humorom, rád sa rozdáva a i keď má možno málo času, pri rozhovore s ním necítite, že sa ponáhľa.

1. Začali ste študovať „zubarinu". Kedy a ako Vás napadlo stať sa práve psychiatrom? Čo vás lákalo na tomto povolaní?

Odbor zubné lekárstvo som začal študovať proti svojej vôli. V dobe, keď som chcel študovať medicínu na Lekárskej fakulte v Prahe, tam bol zavedený tzv. bodovací systém, ktorý určoval kritériá, kto smie študovať všeobecnú medicínu a potom si vybrať ktorýkoľvek lekársky odbor a kto môže študovať stomatológiu a zostať pri nej natrvalo až do dôchodku. Bola to doba tzv. plánovaného hospodárstva, republika potrebovala zubných lekárov a o mne bolo rozhodnuté. Preto som po promócii na stomatológii požiadal o štúdium všeobecného lekárstva. Na českých fakultách to bolo veľmi komplikované, ale na Lekárskej fakulte v Bratislave som našiel prívetivý postoj. A aj napriek tomu, že som musel na tamojšej fakulte študovať celých šesť rokov, dal som Slovensku prednosť.

Pokiaľ ide o odbor, ktorý som chcel v budúcnosti vykonávať, teda psychiatriu, mal som v ňom jasno už počas bratislavských štúdií. Dôvody boli tri. Prvým bola skutočnosť, že dobrý zubár sa skladá z troch častí. Je umelec, lekár a remeselník. Lekárstvu a remeslu sa naučiť dá, umeniu v žiadnom prípade. A bolo mi jasné, že pri zubnom kresle by trpeli nielen moji pacienti, ale aj ja. Druhým dôvodom bolo, že ma už na strednej škole zaujímala práve psychológia. A psychiatria, ako lekársky odbor, k nej má najbližšie. Tretí dôvod bol ten, že som sa počas štúdia na pražskej lekárskej fakulte stretol s vynikajúcimi lekármi – psychiatrami a chcel som byť „ako oni".

2. Vaším ďalším povolaním je služba diakona. Čo je náplňou vašej práce?

Vzhľadom k tomu, že som určitú základnú teologickú prípravu absolvoval už za doby komunizmu v tzv. tajných seminároch, bolo rozhodnuté, že hneď po revolúcii prijmem diakonské svätenie s tým, že si štúdiá doplním. Bol som vysvätený do roka a do dňa po 17. novembri 1989. Vzhľadom k tomu, že nič podobné, akýsi katolícky Kentaur – pol manžela a pol kňaza – v našej krajine predtým neexistovalo, veľa ľudí môjmu poslaniu nerozumelo.

Bol som určený pre služby diakonské vo farnosti, kde bývam a pracujem ako psychiater. Po čase som ale zistil, že som precenil svoje schopnosti. I keď na jednej strane som úplne a v plnej jednote s učením Cirkvi, a to až do posledného detailu, rozchádzam sa s ňou v niektorých modeloch pastoračnej praxe. Nie som priateľom oživovania dvesto rokov nefunkčných prístupov v oblasti pastorácie. Odmietam povrchnosť, rutinu, udeľovanie sviatostí ako kostolnej show a preferovanie

cirkevného obradníctva pred poctivým vzťahom k Bohu. Inak povedané – spôsob, akým som mal svoju diakonskú prax konať, mi bol úplne cudzí. Preto som požiadal otca biskupa, aby ma z tohto, pre mňa neúnosného konania, oslobodil a poveril inou diakonskou činnosťou. Biskup mi vyhovel a poveril ma diakonským pôsobením v zdravotníctve, v školstve a v literárnej činnosti. Preto sa venujem prednáškam na vysokých školách a píšem knihy s duchovným a zdravotníckym obsahom. Myslím, že v tomto smere som učitočnejší pre cirkev, študentov aj pre svojich pacientov, ako keby som pokračoval v cirkevnom rutinárstve a v kostolnej obradničtine.

3. Okrem toho ste aj šťastne ženatý. O tom, že máte dobrý vkus, svedčí skutočnosť, že ste si manželku našli na Slovensku. Ako vyzerá spojenie psychiater - diakon - manžel v praxi?

To, že som si vzal za manželku dievča z Podolínca nesvedčí len o mojom dobrom vkuse, ale o tom, že na Slovensku rastú krásne ľudské duše. A tak Slovensku vďačím nielen za svoje lekárske a neskôr aj teologické vzdelanie, ale taktiež za svoje manželstvo.

Spojenie psychiater + manžel + diakon bolo potrebné nejaký čas hľadať. Nakoniec sme to s manželkou vyriešili tak, že ona pracuje ako terapeut pri mne v ordinácii a zaisťuje duchovne a pracovne všetko v tyle, keď ja idem na diakonský front.

4. Ako sa dnešná spoločnosť snaží riešiť problémy doby?

Pri tejto otázke si spomínam na jeden slogan z doby budovania komunizmu, ktorý hovoril, že socializmus je spoločenský systém, ktorý rieši problémy, ktoré by nevznikli, keby socializmus neexistoval. V tomto zmysle vidím súčasnú spoločnosť. Tá rieši problémy, ktoré by neboli, keby si ich súčasná spoločnosť sama nevytvárala.

Bohužiaľ, táto doba pozná iba trojaké riešenie problémov: ekonomické, právnické a technické. Žiaľ, na morálne diery v rodinách, v medziľudských vzťahoch a v etických chorobách spoločnosti to nestačí. Duchovný balzam už nie je známy. Hodnoty, ako sú odpustenie, láska, zmierenie, pokora, česť, rovný charakter, dodržanie daného slova alebo gavalierstvo, už vymreli. A tak sa to rieši bez nich. A vidíme, že to nejde.

5. Nemala by sa do týchto riešení problémov viac angažovať aj Cirkev?

Mala by sa angažovať. A u nás to teoreticky aj robí. A niektorí v cirkvi majú i nadšenie a dobrú vôľu. Ale tie ich opustia, keď zistia, že rutina cirkevných obradov a tvorba sterilných rečí z kazateľnice sú oveľa jednoduchšie, menej namáhavé a opticky efektívnejšie, než nevyhnutné štúdium sociológie, psychológie a pedagogiky a s nimi následne spojená tvrdá terénna práca medzi problémovou mládežou a v krízových rodinách. Cirkvi chýbajú v tomto smere vzdelaní a nadšení laici. Kňaz to sám nezvládne. Tých, ktorí na tejto ceste vytrvajú, je menšina. **A pritom by každá fara v každej dedine mala byť miestom, kde múdry kňaz porozumie bolestiam duše súčasného človeka, predovšetkým mladého viac, než pastoračnému formalizmu. Mal by vedieť nájsť pravé slová v pravý čas a uzdravovať na smrť smutné duše. Fary by nemali byť nedobytnou pevnosťou s ústrednými hodinami na ceduli, ale miestom, kde Kristov služobník má otvorené dvere i srdce v každú dennú dobu. To by bola pastorácia a evanjelizácia súčasne!!!**

6. Dnes mnoho ľudí trpí nielen fyzicky, ale najmä duševne. Niektorí dokonca nazvali depresiu rakovinou 21. storočia. Súhlasíte s týmto označením?

O 20. storočí sa hovorilo, že je dobou kozmickou alebo atómovou, ale pravda je asi tá, že išlo o storočie depresie a toto 21. storočie na tom bude horšie. Robím psychiatrický odbor už viac ako 30 rokov a pokiaľ nejaký problém narastá, je to okrem drogových závislostí práve depresia. Má na tom podiel tak štýl života ako i prostredie, v ktorom žijeme. Človek má tzv. adaptačné mechanizmy, teda schopnosť prispôsobiť sa situácii, avšak v súčasnej dobe sa tak rýchle menia podmienky života, že ľudská adaptabilita ich nestačí zvládať, prispôsobiť sa a vytvárajú sa stresujúce stavy.

7. Mnohí mladí východisko z problémov hľadajú v alkohole či v drogách...

Okrem alkoholu a drog je to ešte aj vyhľadávanie permanentnej zábavy. Akoby im ležali na srdci slová: „Buď sa ufetujem alebo sa ubavím až k smrti“. Vidím v tomto konaní útek od zložitosti života, útek od zodpovednosti za seba samého, stav, kedy okolitý svet a moja situácia v ňom sú pre mňa náročné a ťažko riešiteľné. Pokiaľ k tomu zlyháva ešte kmeňová rodina, nie je sa tým mladým čo čudovať.

8. Aký je Váš pohľad na bezdomovcov ?

Delím ich do dvoch skupín. Do prvej patria tí, ktorí si za svoju stratu domova môžu celkom a úplne sami. Ide o jedincov, ktorí

mali rodinu i byt, ale ich chovanie, napríklad alkoholizmus, surové a neľudské konanie voči blízkym, kriminálna činnosť, ich doviedli k rozpadu rodiny, ktorá ich zo svojho stredu eliminovala a oni zostali na ulici. Do druhej skupiny patria jedinci, ktorí sa do neľahkej situácie dostali vďaka svojej chorobe, strate práce alebo iným okolnostiam, ktoré panujú v spoločnosti. Nestačili tempu. Žijeme v podmienkach zložitých. Za týmto účelom by som odporúčal preštudovať si sociálnu náuku cirkvi.

9. Vo svojich knihách, ale aj v prednáškach sa vždy "dopustíte" nielen mohutnej myšlienky, ale často aj humoru. Myslíte si, že humor je v živote človeka dôležitý?

Humor je v živote človeka nielen dôležitý, považujem ho dokonca za jeden z najdôležitejších. Avšak existuje humor a humor. V žiadnom prípade do života nepatrí humor, ktorý druhého ponižuje, uráža a zosmiešňuje, rovnako ako humor vulgárny. Som ich nepriateľom. Vyznávam humor, ktorý povznáša, je vtipný, situačný a mám rád i humor suchý, tzv. anglický alebo židovský. Humor, v ktorom je kus filozofie.

Pokiaľ si sa vo svojej otázke dotkol spojenia myšlienky a humoru, môžem to prezentovať na dvoch mojich knihách. Práve vo februári vyšla v slovenčine moja knižka Tridsať prípadov... alebo malé, biele, guľaté. Tam je to o humore. Koncom tohto roku bude v predaji taktiež na Slovensku druhé, doplnené vydanie mojej knihy Do výšky volím pád... a tam je to o tom ostatnom.

rozhovor viedol: Stanislav Šášky
pripravil: M. Magda
snímka: TK KBS

S našou patrónkou pri prameni Božieho Milosrdenstva

Požehnanie Slovenskej kaplnky Sedembolestnej Panny Márie v Sanktuáriu Božieho milosrdenstva v Krakove – Lagiewnikach 19. apríla 2008

Po zmene spoločenských pomerov v našej krajine sme dostali možnosť navštevovať pútnické miesta na celom svete. Verím, že všetci sa tešíme, keď na viacerých miestach, napr. vo Svätej zemi, sa stretávame s modlitbami v rodnej reči. Darmo, mať vedomie o «troche» domova aj ďaleko za hranicami, je hrejivý pocit. Ešte viac sa tešíme, ak naši krajania, odchádzajúci do celého sveta za pracou, štúdiom či inými povinnosťami, hľadajú vzájomnosť a možnosť stretávania sa, čo je motivované spoločným vyznávaním viery.

Určitý rozdiel medzi existujúcimi pamätnými miestami Slovákov vo svete a novopožehnanou kaplnkou Sedem- bolestnej Panny Márie v Lagiewnikach je ten, že táto kaplnka bola zrealizovaná výhradne z prostriedkov, ktoré prišli ako milodary zo Slovenska. Táto kaplnka nevznikla preto, lebo v Lagiewnikach žijú Slováci, ale preto, lebo sem prichádzajú veriaci zo Slovenska ako pútnici. Jedinečnosť celého projektu je práve v tomto - tí, ktorí duchovne i materiálne podporili realizáciu slovenskej kaplnky v Lagiewnikach, sa takto postarali o všetkých pútnikov, ktorí budú odteraz prichádzať do Sanktuária Božieho milosrdenstva. Aby všetci, ktorí sem prídu, našli priamo pri (v) prameni Božieho milosrdenstva slovenský prúd a občerstvili sa. Ba aj tí, ktorí by v srdci prežívali ešte určitý strach a neistotu, nech poteší prítomnosť našej Matky, Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska, ktorá nás tak starostlivo materinsky sprevádza celými dejinami a chce i naďalej držať svoju ochranu ruku nad nami. Preto nás v tomto čase, v prvom desaťročí 21. storočia, priviedla k prameňu Božieho milosrdenstva. S mamou sa kráča istejšie ku prameňu...

Avšak stretávame tu ešte jednu milovanú osobu - Božieho služobníka Jána Pavla II., ktorý najskôr neďaleko tohto miesta manuálne pracoval, aby neskôr v čase, ktorý Pán uznal za vhodný, nám odhalil tento prameň milosrdenstva a postupne nás privádzal k nemu. Celé ľudstvo je vďačné Jánovi Pavlovi II. za «rozhlásenie» Posolstva o Božom milosrdenstve, ktoré Ježiš zveril sv. Faustíne. Tento pápež, ktorý si získal srdcia ľudí na celom svete, sa svojou láskou ku všetkým ľuďom stal akoby symbolom sprítomnenia Božieho milosrdenstva v ľudskom spoločenstve. A keďže ho naďalej nosíme vo svojom srdci, znova sa nám ľahšie čerpá z prameňa Božieho milosrdenstva. Ešte stále sa neponáhľajme s odchodom, aby sme azda neprehliadli zdravotne slabú a útlu «osôbku», ktorá je tak veľmi otvorená, úprimná, odovzdaná a pripravená plniť Pánovu vôľu. Je to sv. Faustína, tá, ktorú si Pán vyvolili, aby sa znova skrze ľudskú slabosť konali veľké Božie divy a skutky, ohromné Božie dielo.

Keďže podpora na realizáciu kaplnky prichádzala z celého Slo-

snímka: M. Magda

venska, nech sa tu dobre cíti každý krajan. Nech toto miesto nie je len časťou Slovenska za hranicami, ale ešte viac miestom, kde je Slovensko ponorené do prameňa Božieho milosrdenstva, nech každý pútnik tu prežije predovšetkým osobné stretnutie sa s milosrdným Kristom. Nič nemôže byť viac na tejto zemi! Nech teda každý pútnik odtiaľ odchádza ako z miesta, kde je zvlášť živá možnosť osobne precítiť, aké veľké je Božie milosrdenstvo voči každému človekovi bez rozdielu rasy, náboženstva, národnosti, vzdelania, bohatstva... V prameni Božieho milosrdenstva sa môže obmyť každý pútnik.

Ďakujeme Pánovi za dar - mať svoj stánok v celosvetovom centre Posolstva o Božom milosrdenstve, kde je vyvierajúci prameň v plnej sile, aby uzdravil a upokojil ľudské srdce. Ďakujeme všetkým obetavým a štedrým dobrodincom, ktorí aktívne podporili realizáciu kaplnky. To rozhodne nie je málo a súčasnej generácii, ktorá sa postarala o naše miesto pri (v) prameni Posolstva o Božom milosrdenstve, nech Pán mnohonásobne vynahradí ich obetu, a nasledujúce pokolenia, ktoré sem budú prichádzať, nech na ľudí tejto éry pamätajú vo svojich modlitbách.

Ďakujeme kardinálom F. Macharskému a S. Dziwiszowi, pomocnému biskupovi J. Zającovi, architektovi sankutária prof. Cęckiewiczowi, a ich spolupracovníkom, sestričkám z Kongregácie sestier Matky Božieho milosrdenstva (najmä Slovenkám: Clarete, Benediktíne, Márii Terézii). Zvlášť vyslovujem poďakovanie celému tímu spolupracovníkov, majstrov a umelcov zo Slovenska (Mons. F. Šándor; J. Šechný, kanonik; Ing. arch. M. Sitarčík; M. Hozza [konateľ Stavmarket Slovstein, Sp. Podhradie: oltár, ambóna, kamenné doplnky]; majstri: P. Čambal [riverstone, Zavar pri Trnave: ikonografický program na stenách]; tragicky zomrelý O. Košecký [Vieska, okr. Dunajská Streda: návrh piety]; J. Lesňák [Levoča: realizátor piety]; J. Varga [Červenica pri Sabinove: lavice, madlá, drevené doplnky]; M. Magda [Víťaz: osvetlenie a doplnkové práce stropu]; M. Pastorák [Prešov: doplnky z mosadze - oltárny kríž, sedile, relikviár]).

Úprimné poďakovanie za propagáciu realizácie kaplnky vyslovujem Katolíckym novinám a samozrejme rádiu Lumen. Tešíme sa, že rádio Lumen, ktoré oslavuje 15. výročie svojho založenia a požehnaného účinkovania, už po štvrtýkrát organizuje púť do Sanktuária v Lagiewnikach a stalo sa silným ohlasovateľom Posolstva o Božom milosrdenstve. Heslo tohoročnej púte: rodičia - deti – vlasť je mottom, ktorým sa môžeme riadiť po odchode z tohto miesta, ale zároveň heslom, ktoré nás znova bude priťahovať k prameňu Božieho milosrdenstva s otázkami: Ako chápeme a bránime rodičov a rodičovstvo? Považujeme deti stále za dar Boží? Ak áno, prečo sa im potom bránime? Neochudobňujeme tak celú našu vlasť?... Tu, na tomto mieste o Božej pravde milosrdenstva zároveň odhaľujeme pravdu o svojej pravdivosti zmýšľania a konania.

Skrze rádio Lumen i naďalej očakávame povzbudenia všetkých členov národa v tak dôležitých otázkach, aby rástli diela materiálnej hodnoty, ale ešte viac diela, ktoré nezničí ani hrdza, ani moľ, ba ich neukradnú ani zlodeji.

Bez značnej ľudskej pomoci a angažovanosti, by sa dielo slovenskej kaplnky v Lagiewnikach nezrodilo. Ale aj skrze toto ľudské úsilie postrehnime a viďme predovšetkým hmatateľný prejav Božieho milosrdenstva, ktorý sa dostal nám všetkým. Predsa nie každý má priamo pri (v) prameni Božieho milosrdenstva svoju kaplnku. To je vyznačenie pre nás i záväzok, aby sme boli svedkami Božieho milosrdenstva v dnešnom svete.

Dnes i inokedy nech je prejavom našej vďaky i dôvery neustále opakovanie modlitby: Ježišu, dôverujem Ti (v Teba), ktorá nech vyjadruje našu radosť i vďačnosť, ale ešte viac plnosť odovzdanosti do vôle Božej. Na tomto mieste môžeme prežiť, že plniť Božiu vôľu nie sú formálne slová, to je plná aktivita človeka v Božom pláne. Teda aktivita, ktorá všetku energiu dáva nie do realizácie vlastných projektov, ale Božích. Všetci pútnici, ktorí sem budete prichádzať organizovane i individuálne, prichádzajte sem s týmito myšlienkami a s nimi aj odchádzajte.

Nechajme sa po celý život viesť materinskou láskou Sedembolestnej - patrónky Slovenska - prosiac o stále orodovanie sv. Faustíny, čerpajme naplno a neustále z prameňa Božieho milosrdenstva, ktoré je záchranou nás i celého ľudstva.

+Mons. Stanislav Stolárik
predseda Lk KBS, poverený realizáciou slovenskej kaplnky v Lagiewnikach

Architektonické riešenie a symbolika

V dolnej časti novej baziliky (konsekrovaná Sv. Otcom Jánom Pavlom II., r. 2002), ktorá je architektonickou dominantou celého areálu Sanktuária Božieho milosrdenstva, sa nachádza niekoľko priestorov pre zriadenie kaplniek národov. Majú obohatiť štruktúru pútnického miesta a umocniť univerzalitu cirkvi.

Aj na základe skutočnosti, že po pútnikoch z Poľska najviac toto vzácne miesto navštevujú Slováci, vznikla myšlienka, aby jeden z priestorov bol vyčlenený pre zriadenie slovenskej kaplnky a aby táto bola zasvätená patrónke Slovenska Sedembolestnej Panne Márii.

Iniciatívou KBS, konkrétne jej zástupcovi biskupovi Mons. Stanislavovi Stolárikovi sa podarilo dosiahnuť dohodu o pridelení konkrétneho priestoru na realizáciu tohto zámeru. Zároveň bol KBS-kou poverený službou zabezpečiť všetky práce súvisiace s vybudovaním kaplnky a prípravou na jej slávnostné požehnanie.

Otec biskup požiadal komisiu pre posvätné miesta v Košickej arcidiecéze, aby mu bola nápomocná pri rokovaní s poľskou stranou o podmienkach spolupráce a odsúhlasení predkladaných návrhov na vlastné riešenie i realizáciu kaplnky. V spolupráci s našou komisiou som vypracoval návrh architektonického riešenia, návrh liturgického rozvrhu, ikonografický program ako aj návrh vlastného liturgického zariadenia.

Začali sa rokovania s poľskou stranou. Po opakovaných stretnutiach, na ktorých sa zladovali požiadavky hlavného architekta baziliky prof. Cęckiewicza, ich liturgickej komisie a našich návrhov sa dospelo k dohode. Toto odsúhlasenie, prípravné a projektové práce sa uskutočnili v roku 2006.

Začiatkom roka 2007 sa mohlo začať s vlastnou realizáciou a ikonografickým dotváraním kaplnky. Práce boli ukončené v marci 2008 a kaplnka bola slávnostne požehnaná 19. apríla 2008.

Priestor kaplnky

Má viac funkcií, no dve z nich sú najdôležitejšie: predovšetkým je to slávenie Eucharistie a tou druhou sú spoločné alebo súkromné modlitby a meditácie.

Počas rokovania s poľskou stranou sme sa usilovali presadiť riešenie, ktoré by harmonizovalo s prostredím baziliky, ale aby zároveň malo istú originalitu, vzdušnosť a dynamiku oproti prevažne staticky riešeným priestorom dolnej časti baziliky.

Podarilo sa nám presadiť iný druh lavíc a drevených doplnkov ako nám pôvodne doporučovala poľská strana. Naše lavice sú v pôdoryse zakrivené, sú transparentnejšie a subtílnejšie.

Priestor pre oltár je doplnený o kamennú soleu, ktorá symbolizuje kameň odvalený od Božieho hrobu. Ambóna sa tak dostala do vzťahu k nástennej maľbe, zobrazujúcej svätých Cyrila a Metoda, ohlasovateľov Božieho slova našim predkom. Zároveň sa tým vylepšil liturgický rozvrh a umocnil priestorový stredo-

snímka: M. Magda

bod - oltár.

Na podporu obrazu univerzálnej cirkvi sme opticky prepojili našu kaplnku s centrálnou kaplnkou, v ktorej je umiestnený aj svätostánok.

Oltár

V kresťanskom chápaní plní úlohu obetného stola i stola veľkonočnej hostiny. Na ňom sa neprestajne mysticky sprítomňuje obeta kríža, až kým Kristus nepríde v sláve. Preto v blízkosti oltára je umiestnený kríž s trpiacim Kristom.

Oltár je vybudovaný z prírodného kameňa (mramoru) tak, aby spĺňal požiadavky vyplývajúce z obnovenej liturgie.

Kamenná oltárna doska je vysvetľovaná ako kameň, „ktorý stavitelia zavrhli a ktorý sa stal kameňom uholným“ (Ž 118, 22). Pevný kamenný oltár je srdcom kaplnky, zobrazuje samého Krista, ktorý ustanovil také spoločenstvo (živé kamene), symbolom ktorého je oltár, uholný kameň čiže On sám. Svojím tvarom vytvára harmonický celok s ďalším zariadením a výtvarným stvárnením kaplnky, pričom tvorí viditeľný priestorový stredobod.

Kompozícia oltárnej dosky a pätky zároveň vytvára podmienky, aby tento oltár bol tiež poctou pre našich mučeníkov. Takéto usporiadanie vyplýva z videnia apoštola Jána v Apokalypse: „Videl som pod oltárom duše zabitých pre Božie slovo a pre svedectvo.“ Všetci svätí sa právom nazývajú Kristovými svedkami, no svedectvo potvrdené krvou je osobitne silné. Toto vyjadrujú pozostatky (relikvie) našich mučeníkov, ktoré budú uložené pod oltárom do geografického obrysu našej vlasti. Vrstevnice z kameňa symbolizujú celý vykúpený svet, ktorého sme súčasťou a ktorý je zavlažovaný prameňom živej vody, vytekajúcej zo vzkrieseného Krista.

Je potrebné upozorniť, že oltáre sa nestavali ani nestavajú nikomu z mučeníkov alebo vyznávačov, ale vždy iba Bohu mučeníkov, resp. vyznavačov na ich pamiatku.

Pätka oltára je členená na osem častí, ktoré symbolizujú súhrnne zásady úsilia o kresťanskú dokonalosť, t.j. osem blahoslavenstiev, ktorých prežívanie nás formuje, aby sme boli schopní radostnou obetou svojho života svedčiť o Kristovi a toto svedectvo, ak treba, potvrdiť aj krvou. Takto máme oprávnenú nádej, že tak ako naši mučeníci aj my budeme raz môcť povedať so sv. Pavlom: „Dobrý boj som bojoval, vieru som zachoval, už mám pripravený veniec spravodlivosti ...“ Je to výzva pre nás, pre všetkých pútnikov.

Ambóna

S doplneným kameňom (soleou) akoby odňatým z tvaru ostrovčeka pri dverách symbo-

lizuje kameň odvalený od Božieho hrobu. Odtiaľ sa v Božom slove neustále ohlasuje najradostnejšia správa v dejinách ľudstva, že Kristus svojím zmŕtvychvstaním premohol smrť. **Miesto ambóny je umocnené výtvarnou kompozíciou tak, že na plochých stenách za ňou sú zobrazení svätí solúnski bratia Cyril a Metod, ktorí nám odovzdali túto radostnú správu v Božom slove v jazyku našich predkov. Náš jazyk sa stal najmä vďaka nim štvrtým kodifikovaným liturgickým jazykom. Tiež k nám priniesli a roznecovali úctu k svätým, najmä úctu k Panne Márii. Zároveň posilňovali vieru v živého Boha svedectvom svojho života.**

Na ich chvályhodné a blahodárne účinkovanie sa odvoláva aj naša ústava ako na korene našej národnej kultúry.

Ikonografický program

Je koncipovaný tak, aby okrem primeranej výzdoby priblížil najväčšie bolesti našej patrónky - Sedembolestnej Panny Márie. Šesť bolestí je vyjadrených na nástennej maľbe, jedna v plastike na čelnej stene.

Iba láska, ktorá bolí a vie odpúšťať je skutočnou láskou. Ona má moc nás premieňať. To nás učí naša Matka, ktorá je dokonalou matkou, vernou pannou, láskavou kráľovnou, víťaziacou bojovníčkou, modliacou sa spoločníčkou, no najmä sústrastnou spolutrpiteľkou. Ona nám pomáha zvládať ťažkosti života a svedčiť o milosrdnom Kristovi.

Ježišu, dôverujem v Teba!

Ing.arch. M. Sitarčík

NÁZORY a SVEDECTVÁ

Rodina Nepoškvrnenej

Daj mi prísť k Tebe!

Toto je najhlbšia túžba ľudského srdca, toho, kto si to ešte neuvedomuje. Dožič nám, ó, Pane života, aby sme si to jasne uvedomili a vedeli prežívať všetky obdobia nášho života ako bohatý dar budúcich prisľúbení! Pomôž nám s láskou prijať tvoju vôľu a každý deň sa odovzdávať do tvojich milosrdných rúk! A keď príde chvíľa konečného „príchodu“, udeľ nám milosť, aby sme sa s ňou stretli pokojne a nežialili nad tým, čo tu zanechávame. Lebo keď sme to po dlhom hľadaní našli, opäť nájdeme spolu s tými, čo nás predišli so znakom viery a nádeje, každú pravú hodnotu, o ktorú sme sa tu na zemi usilovali. A ty, Mária, Matka putujúceho ľudstva, oroduj za nás „teraz i v hodinu smrti našej“! Vždy nás spájaj s Ježišom, tvojím milovaným Synom a naším bratom, Pánom života a slávy. Amen.

Ján Pavol II.: Jeseň života

„Zverme sa Márii“

Milovaní členovia Rodiny Nepoškvrnenej,

zamyslime sa nad slovami Jána Pavla II., ktoré píše vo svojom článku „Jeseň života“. Spojme sa v modlitbe vo večeradle pri stretnutí Rodiny Nepoškvrnenej 31. mája 2008 v bazilike na Velehrade, kde zažijeme veľmi silné duchovné zážitky zo stretnutia tých, ktorí prijali Nepoškvrnenú Pannu Máriu ako spoločníčku svojho života v radosti i strasti. Vytrvalo sa zverujme s detskou oddanosťou a dôverou v každodenných chvíľach našej životnej cesty!

Do Rodiny Nepoškvrnenej patrí aj naše spoločenstvo vo Víťaze, ktoré ma 300 členov. Od roku 1998 odoberajú 65 kusov časopisu Rodina Nepoškvrnenej, ktorý oslávil v minulom roku 15. výročie existencie. Je tvorený z príspevkov čitateľov, ktorí sa delia o svoje zážitky, dojmy, príbehy či osobné svedectvá. Časopis Rodina Nepoškvrnenej rozširuje Rodina Nepoškvrnenej pri Kongregácii milosrdných sestier sv. Vincenta – Satmárok, osobitne sr. Bernadeta, sr. Jaroslava, sr. Norberta, sr. Timotea, ktoré sa starajú o samotný kláštor a zároveň nás pozývajú na stretnutie na Velehrad, kde spoločne budeme oslavovať našu Nepoškvrnenú Pannu Máriu. Sestry ďakujú naším členom za štedré milodary, ktoré raz ročne posielame na podporu časopisu a na podporu chorých, ktorí putujú vlakom do Lúrd, kde prosia za uzdravenie a silu znášať svoj bolestivý kríž. Okrem toho Vám ďakujú aj za duchovnú podporu; bez týchto modlitieb a obiet by si dnes nepripomínali 15-ročný dar od Nepoškvrnenej.

Preto Vás, milí členovia Rodiny Nepoškvrnenej touto cestou prosím, poďme spoločne na stretnutie na Velehrad pozdraviť a odovzdať svoje kríže a ťažkosti našej drahej a milovanej Matke, lebo je to naozaj tak, že najťažšie v našom živote je prijať to, čo nám z Božej vôle prichádza do cesty. Ak to dokážeme, urobíme najväčšiu radosť nášmu Stvoriteľovi. **Pomôž nám, Nepoškvrnená Panna v spojení s Ježišom, niesť a nadľahčovať všetky naše osobné kríže, ktoré prinesieme do baziliky na Velehrad.**

Estera Uličná,
horliteľka Rodiny Nepoškvrnenej

Predstavujeme

A. Kast-Zahn * H. Morgenroth

Každé dieťa sa vie naučiť spať.
Od dojčaťa po školopovinné dieťa.
Ako sa môžete vyhnúť problémom so spaním a ako ich možno riešiť.
Kniha o zaspávaní a prespávaní nocí

1. Moje dieťa nechce spať

V tejto kapitole sa dozviete

• Aké skúsenosti sme získali v detskej ambulancii a s vlastnými deťmi v súvislosti s problémami týkajúcimi sa spania

• Ako často sa vyskytujú problémy so spaním v rôznych vekových skupinách

Skúsenosti z detskej ambulancie

Keď novopečení rodičia hrdo predstavia svojho potomka po niekoľkých týždňoch či mesiacoch svojim priateľom a známym, často dostanú otázku: „Už vám prespí noc?“ Všetky matky a otcovia vedia: To je ozaj dobrá otázka.

Či si môžete užívať prvé mesiace s dieťaťom alebo je pre vás toto obdobie zvlášť náročné a denne bojujete so stresom a vyčerpaním, to z veľkej časti závisí aj od odpovede na spomínanú otázku.

Aj pediatri by o tom vedeli povedať veľa. Niekoľkokrát za deň stretávajú vo svojich ambulanciách rodičov, ktorí hrdo a šťastne rozprávajú o pokrokoch svojho dieťaťa a na záver zavzlykajú: „Keby tak len chcelo lepšie spať!“ Alebo: „Kedy ma konečne prestane každú noc niekoľkokrát budiť? Pomaly už nevládzem ďalej!“

Dr. Morgenroth, spoluautor tejto knihy, bol dosť nešťastný, že ako pediater nedokázal dať dostatočne účinné rady.

Zvlášť sa ho dotkol príbeh dvojičiek Petra a Anniky. Od začiatku musela spávať rodina kvôli nedostatku miesta v jednej izbe. Deti chceli každú hodinu až dve fľaše, a to znamenalo: každý večer bolo treba pripraviť 17 fľašiek. Rodičia sa pri kŕmení striedali, boli čoraz vyčerpanejší a zúfalejší, a dúfali v nápravu.

Nič sa nelepšilo, ani keď pediater predpísal proti svojmu presvedčeniu upokojujúce prostriedky. K zlepšeniu nedošlo ani po presťahovaní sa do väčšieho bytu, kde deti spali oddelene. Vo veku 2 a 1/2 roka si deti dokázali zobrať fľašku samé, rodičia museli vstať už len tri až štyri razy. Až v štyroch rokoch počas dovolenky si dvojičky odvykli od fľašiek a začali noc prespávať.

Ilustračná snímka: M. Magda

Medzičasom vieme, že rodičia si mohli ušetriť všetku tú námahu, nedostatok spánku a zaťaženie vlastného vzťahu. **Lebo bábätká a malé deti, ktoré večer nechcú zaspať alebo sa v noci viackrát zobudia, väčšinou nepatria do skupiny „problémových detí“, s ktorými niečo nie je v poriadku. Naopak: sú to učenlivé malé osobnosti. Reagujú úplne normálne a náležite.**

Ani rodičia, ktorých sa to týka, nemusia mať strach, že s nimi niečo nie je v poriadku. Spoznali sme mnoho láskyplných a angažovaných rodičov, ktorí boli ochotní urobiť pre svoje dieťa čokoľvek.

Teraz vieme: **všetky zdravé deti, ktoré majú aspoň 6 mesiacov, môžu noc prespať. Ak tak nerobia, môžu sa to naučiť. Dokonca veľmi rýchlo.**

Skúsenosti s vlastnými deťmi

Aj ja som bola presvedčená, že som angažovaná matka plná lásky. Moje prvé dve deti boli dosť náročné. To znamenalo: celých päť rokov takmer každú noc vstávanie.

Keď to práve skončilo, ohlásilo sa tretie dieťa. Myslela som si: „Takú skúsenú matku ako mňa už nemôže nič zaskočiť. Tentokrát bude určite všetko klapať.“ Skutočne prvé týždne boli celkom harmonické. Ale čím bola Andrea staršia, tým častejšie chcela v noci prsník. Až nakoniec už nespávala v postieľke, ale jednoducho z pohodlnosti v manželskej posteli. Môj frustrovaný muž sa presťahoval do podkrovia, aby sa aspoň on ako tak vyspal.

Zhruba sedemkrát som dojčila Andreu vo veku 7 mesiacov, od 4. hodiny ráno už takmer vôbec poriadne nespala. Každých 15-30 minút chcela opäť piť. Ani cez deň už nechcela spať v postieľke. Len cestou v aute a v kočíku si pospala pol hodinku v rôznom čase. Dokopy nespala viac ako deväť hodín.

Ja samozrejme ešte menej, a to prerušovane v intervaloch 30 minút až maximálne 2 hodín. Všetky skúsenosti, ktoré som mala ako matka a odborné vedomosti psychologičky mi boli nanič. A tí početní rodinní poradcovia? Mylné. V najlepšom prípade som sa dočítala, aby sa rodičia počas noci striedali. Alebo, že väčšina trojmesačných detí už noc prespí. A ak nie, prečo nie? Čo robiť? O tom ani zmienky, ani jedna poriadna rada. Neostávalo mi nič iné, ako sa zachraňovať na pokraji zrútenia cez deň.

Obe staršie deti – šesťročný syn Christoph a štvorročná dcéra Katharina – by boli v tom čase potrebovali viac náklonnosti. Christoph práve začal chodiť do školy a Katharina do škôlky. Obaja boli ukrátení. Aj manželstvo bolo ukrátené. Pre všetkých to bolo zvlášť náročné obdobie. Bolo to ako nespravodlivý osud byť ako matka potrestaná dieťaťom, ktoré je očividne „zlým spáčom“ i napriek láskyplnej náklonnosti.

Skôr okrajovo som porozprávala nášmu pediatrovi, Dr. Morgenrothovi, druhému autorovi tejto knihy, počas prehliadky v siedmom mesiaci o svojich starostiach, vlastne bez nádeje na nejakú radu. **Pri mojich dvoch starších deťoch mi tiež nevedel povedať veľa okrem preukázania súcitu. Prekvapujúcou reakciou však bola otázka: „Chcete na tom niečo zmeniť?“ Nasledoval dlhší rozhovor. Vyrozprával mi o svojej pracovnej ceste v USA, o návšteve v renomovanej detskej klinike v Bostone, kde sa zoznámil s prof. Ferberom. Profesor tam vedie Detské centrum spania. Už v polovici 80-tych rokov vyvinul metódu, ako môžu rodičia v krátkom čase naučiť svoje bábätká a malé deti zaspávať a prespávať noc. Dr. Morgenroth priniesol jeho knihu a niekoľko ďalších publikácií v angličtine a ukázal ich vyčerpaným matkám.**

Akoby mi zrazu spadli šupiny z očí. Veľmi rýchlo som pochopila, prečo spávali moje deti tak zle a čo by som v budúcnosti mohla robiť inak. Všetko vyzeralo tak jasne a zrozumiteľne, že ostávala len otázka: „Ako to, že si už dávno neprišla na to sama?“ (Ak ste veľmi zvedaví, v 3. a 4. kapitole podrobne opíšeme túto metódu).

Obaja autori nadviazali intenzívnu a plodnú spoluprácu. Moja dcéra Andrea bola prvou pacientkou. V priebehu dvoch týždňov sa naučila spať cez deň dvakrát po jeden a pol hodine a v noci od 20. do 7. hodiny bez prerušenia vo svojej vlastnej postieľke. Dokopy spala minimálne 3 hodiny viac ako predtým! Celá rodina si vydýchla. S takou malou námahou sme dosiahli takú pozitívnu zmenu. Dospela som k jedinému záveru: túto metódu spolu s poznatkami o detskom spánku by malo spoznať čo najviac rodičov.

Takmer dennodenne sa v detskej ambulancii pediatri stretávajú s týmto problémom. V posledných rokoch viedli obaja autori stovky rozhovorov s rodičmi, ktorých sa problém dotýkal. Úspech bol ohromujúci. Takmer všetky problémy so spaním bolo možné vyriešiť po jednej konzultácii v priebehu niekoľkých dní. Aj o naše prednášky na danú tému je stále veľmi veľký záujem. Niet pochýb: Mnohých rodičov „páli“ práve táto téma.

-re-

Ahoj deti!

Keďže je apríl bláznivým mesiacom, pripravila som pre Vás v tomto čísle niečo veselé. Kresťanstvo je náboženstvom radosti, Boh je radosť a evanjelium je radostná zvesť. Ako som sa však dočítala, nie je radosť ako radosť. Pravá radosť je odpoveďou toho, kto miluje život. Každý z nás má svoj spôsob radosti. Úsmev, veselé slová, duch chvály a vďaky nám môžu k radosti pomôcť.

Neviem prečo, ale mňa vždy rozosmejú vtipy o trabantoch. Napríklad tieto dva:

☺ **Ide trabant po ceste a zdochne mu motor. Ide okolo mercedes a potiahne ho.**

Potom mu hovorí: „Keby bolo zle, zatrúb.“ Idú po dialnici 160 km/h. Vidí ich policajt a hovorí druhému: „Videl si ten trabant, ktorý trúbil na ten mercedes, že ho chce obehnúť?!“

☺ **Prečo sa trabant točí na lúke stále dookola? Pretože si do dverí privrel trávu.**

Úloha 1: „Ak je na svete nejaká radosť, má ju iste človek ..... “(osemsmerovka zľava doprava) T. Kempenský

D	Á	Ž	Ď	Č	I	R	E	B	Á
Á	K	V	E	T	A	I	A	V	T
Ž	J	A	R	D	S	H	S	T	A
D	S	T	O	A	N	L	I	I	Ď
N		S	Č	I	Í	H	C	P	Á
I	Ť	O	A	R	S	O	R	M	L
K	P	T	P	S	R	L	A	R	M
D	K	A	T	R	I	K	N	A	A
A	C	A	S	U	K	O	R	K	S
B	L	Á	Z	O	N	S	E	L	O

apríl	mláďatá
bahniatka	mrak
blázon	narcis
dážď	osa
dáždnik	počasie
jar	radosť
krokus	slnko
kvet	trik
les	vtip

Úloha 2:

Niekedy naše oči a mozog pracujú dosť zvláštne. Verili by ste, že kružnica na tomto obrázku je dokonalá?

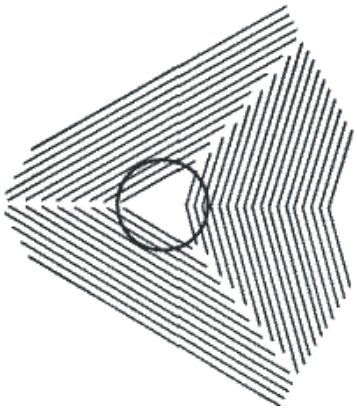

Pozerajte sa na asi 60 sekúnd na štyri čierne body v strede obrázka. Potom rýchlo zatvorte a otvorte oči a pozrite sa na niečo svetlé. Čo vidíte?

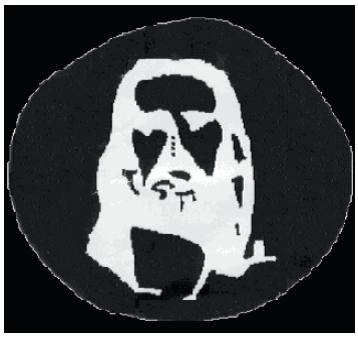

Koľko slov vytvoríš z písmen Bláznivý apríl?

stranu pripravila: Mgr. S. Kolářová

Trampoty v manželstve

Čo musia mať manželia?
- dobrú hlavu, *pretože ju často stratia,*
- dobré zuby, *pretože musia často kadečo prehrýzť,*
- dobrý chrbát, *pretože toho musia často veľa uniesť,*
- dobrý žalúdok, *pretože musia často stráviť tvrdé sústa,*
- dobré nohy, *pretože ich často tlačia topánky hneď na mnohých miestach.*

Jednoducho trpezlivosť patrí k hlavnej výzbroji, ktorú si manželia nesmú zabudnúť vziať so sebou na spoločnú životnú cestu.

XXIV. Pokúsme sa zabrániť duchovnému rozdeleniu

Zo skúseností pozorujeme, že každý deň tisíce manželov a manželiek obviňujú manželského partnera zo straty vzájomného porozumenia, konfliktnej povahy a z neodstrániteľných rozdielov. Po právnom rozvode sa rozchádzajú a každý si vytvára oddelenú domácnosť.

Často vidíme, že nevesta bola krásna. Priam žiarila vo svojom svadobnom závoji, ženích sa vznášal s chvejúcim sa srdcom vo svojom fantastickom obleku. Došli na nádhernom bavoráku. Keď stáli pred oltárom a duchovenstvom, ktoré bolo oblečené v bielom rúchu, sľubovali si vzájomnú nerozlučnú lásku. O tri roky neskôr sú rozdelení. Čo sa to vlastne stalo? Veď vstupovali do manželstva s absolútnym odhodlaním vytvoriť manželský pár v jednote. Ako je to možné? Čo sú vnútorné korene takého tzv. „legálneho“ rozchodu?

„Legálny“ rozchod je iba zavŕšenie dlhého a chúlostivého procesu, ktorý je často navonok nebadateľný, dotýka sa manželov osobne a rozširuje sa ako zhubný nádor vo vnútorných postojoch a pohľadoch na manželského partnera. Tento proces nazývame **duchovný rozchod.** Jeho znakmi je strata manželskej identity a vzájomnej dôvery. Muž a žena sú legálnymi manželmi, bývajú v tom istom dome, či byte, ale vedú oddelený život. Stimulom takého manželstva nie sú vzájomné kontakty a spolucítenie manžela a manželky, ale nanajvýš veci pôsobiace zvonka. **Duchovná rozluka** tvorí neviditeľnú stenu, bariéru medzi manželmi, ktorá je duchovnou rakovinou zabíjajúcou manželský a rodinný život. Ak chceme liečiť túto nebezpečnú chorobu, hľadajme jej príznaky a potom jej príčiny.

Príznaky duchovného rozchodu manželov

Poznanie najčastejších symptómov duchovnej rozluky nám môžu pomôcť riešiť naše problémy:

- **hlboký pocit izolácie a osamotenosti jedného alebo oboch z manželov,**
- pravidelný a častý smútok, dezilúzie, nuda, prázdnota,
- **partnera posudzujeme ako bezvýznamného a nepotrebného,**
- nezáujem a indiferentnosť o problémy manželského partnera,
- **chlad vo vzájomných vzťahoch, strata pocitu bezpečia, zanedbávanie malých pozorností a citových prejavov, pohladenia, bozkov, objatí,**
- zbytočný hnev, nenávisť, prejavy agresivity,
- **atmosféra neúprimnosti, nedôvery, prejavy väčšej dôvery tretím osobám ako manželskému partnerovi,**
- obavy, pocity strachu a neistoty,
- **vyhýbanie sa alebo dokonca odmietanie pohlavného života s partnerom,**
- strata komunikácie o vnútorných problémoch a odmietanie dialógu,
- **zvady a časté hádky aj v posteli či pred deťmi,**
- strata vzájomného rešpektu: urážky, hrubé slová, zosmiešňovanie, irónia, sarkazmus,
- **individualistický život: viac užívame slová „ja“, „moje“, ako „my“,**
- nemať čas spolu uvažovať, tešiť sa, ani modliť sa spolu,
- **strata viery a nádeje v úspešný a požehnaný manželský život.**

Príčina duchovného rozdelenia

Nestačí poznať iba symptómy (príznaky). Musíme ísť ďalej a hľadať príčiny nášho oddelenia. Podľa vyjadrenia odborníkov je hlavným dôvodom oficiálneho rozchodu manželov strata porozumenia v základných oblastiach manželského života. Preto musíme objaviť cesty vzájomného porozumenia a poznať svet vnútorných túžob manželského partnera. Porozumenie je výsledok procesu vzájomného počúvania sa a zdieľania sa navzájom jeden druhému.

Pri budovaní mosta, ktorý nás má spájať, môže pomôcť poznanie rôznych oblastí, ktoré podstatne ovplyvňujú našu citovú sféru:

Zdravie: únava, nervozita, napätie, stres, systém stravovania a relaxácie.

Peniaze: používanie, zneužívanie, prilipnutie, postoj, zámery, plány.

Čas: význam, spoločné trávenie, mrhanie, rozvrhnutie, postoj, plánovanie.

Práca: jej, jeho ciele a zámery,

ilustračná snímka: M. Magda ml.

účel, želanie, prehľad o práci, spoločná.

Odpočinok: spôsob relaxácie, plánovanie, prázdniny, spoločná dovolenka.

Hodnoty: jeho, jej, ako manželskej dvojice.

Sexuálne vzťahy: výchova, význam, vedomosti, potreby, priority, harmónia.

Manželský život: šťastie a nešťastie, láska, viera a nádej, príležitosti, zmeny a rast. Spoločné potreby a spoločné hodnoty. Možnosti a obmedzenia. Túžby, sny a ciele. Úspechy a sklamanie. Spoločné plány, duchovný život.

Deti: láska, disciplína, vyváženosť, príklady, informácie, výchova, sloboda a zodpovednosť, komunikácia a rozhovor. Ich potreby a hodnoty. Ich obmedzenia, očakávania a sklamania. Ich viera, nádej, láska. Ich kontakty, súhlas a nesúhlas. Ich krízy. Ich prázdniny, štúdium, ich možnosti.

Príbuzní: ich vplyv, ich problémy a kontakty. Ich potreby a hodnoty. Naša komunikácia s nimi. Ich požiadavky a nároky.

Boh: viera, nádej, jeho láska, vzťahy a komunikácia s Bohom. Božie plány. Božie slovo. Úcta k Bohu. Vôľa. Modlitba, sv. omša, sviatosti.

Domov: domáca atmosféra, pohodlie, intimita a pohostinnosť.

Smrť: pocity, postoj, názory, obava, želanie a samotná príprava na smrť.

Otázky na zamyslenie:

1. Ste manželská dvojica rastúca v láske alebo žijete ako jednotlivci?

2. S ktorou základnou oblasťou vášho manželského života javíte nesúhlas?

3. Ktoré zo symptómov duchovného rozdelenia pociťujete v manželstve?

4. Aké dôsledky duchovného rozdelenia pociťujete vo vašom osobnom a rodinnom živote?

5. Čo budete robiť s príčinami duchovného rozdelenia v manželstve?

6. Čo by ste mohli urobiť spoločne s manželom alebo manželkou?

7. Nepotrebujete pomoc alebo prehĺbiť svoj vzťah a Bohom?

Dr. Vaščák B.

Stalo sa:

– 5. 4. – celodenné skúšanie birmovancov pred prijatím sviatosti dospelosti. Prospeli všetci. Blahoželáme!

- 19. 4. – 4. púte rádia Lumen do Sanktuária Božieho milosrdenstva v Krakove sme sa zúčastnili v hojnom počte tak z Víťaza, ako aj z Ovčia. Ježišu, v teba dúfame!

- 20. 4. – 84 našich mladých prijalo z rúk otca biskupa Bobera sviatosť birmovania. Duch Boží nech ich napĺňa počas celého života.

Stane sa:

- 1. 5. – prikázaný sviatok Nanebovstúpenie Pána

- 4. 5. – odpustová slávnosť sv. Jozefa, robotníka, patróna našej farnosti. Slávnostným kazateľom je ICLic. Ladislav Cichý, dekan v Sabinove

- 11. 5. – v nedeľu Zoslania Ducha Svätého prijme 5 prvoprijímajúcich detí v Ovčí Pána Ježiša do svojho srdca

- 18. 5. – v nedeľu Najsvätejšej Trojice pristúpi 29 detí vo Víťaze prvýkrát k Pánovmu oltáru, z ktorého príjmu Pána Ježiša pod spôsobom chleba a vína

- 20. 5. – celodenná poklona Eucharistickému Kristovi v našej farnosti

- 22. 5. – prikázaný sviatok Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi

- 30. 5. – sviatok Najsvätejšieho Srdca Ježišovho – odpust v Krížovanoch

- 31. 5. – sviatok Nepoškvrneného Srdca Panny Márie

Prehľad bohoslužieb

		Víťaz		Ovčie	
28. 4.	Pondelok			**18:00**	† Ondrej, Mária Humeňanskí
29. 4.	Utorok	**18:00**	za požehnanie Heleny Forišovej		
1. 5.	**Nanebovstúpenie Pána**	**7:00**	70: Mária Bednárová	**17:00**	50: Anton Baloga
		18:30	za farnosť		
2. 5.	Piatok	**18:00**	za chorých	**17:00**	60: Ján, Apolónia Jenčovci
3. 5.	Sobota	**7:00**	za členov Ružencového bratstva		
4. 5.	**7. veľkonočná nedeľa**	**7:30**	za pož. rod. Adriany Baranovej	**9:00**	50: Štefan, Helena Šimčíkovci
		10:30	**Odpustová slávnosť**		
6. 5.	Utorok	**18:00**	† Anna Uličná		
7. 5.	Streda			**17:00**	† František, Anna Kollárovci
8. 5.	Štvrtok	**7:00**	na vlastný úmysel		
9. 5.	Piatok	**18:00**	† Ján A., Eva B.	**17:00**	† Vojtech, Anna Kostelníkovci
10. 5.	Sobota	**7:00**	na vlastný úmysel		
11. 5.	**Zoslanie Ducha Svätého**	**7:00**	† Ján, Alžbeta, Valentín Kollárovci	**10:30**	**1. sv. prijímanie**
		9:00	† Ondrej, Mária Juraškovci		
13. 5.	Utorok	**17:00**	† Štefan Pavlík		
14. 5.	Streda			**18:00**	za požehnanie Žofie Pribulovej
15. 5.	Štvrtok	**7:00**	na vlastný úmysel		
16. 5.	Piatok	**18:00**	† Martin, Florián Uliční	**17:00**	na úmysel A. G.
17. 5.	Sobota	**7:00**	na vlastný úmysel		
18. 5.	**Najsvätejšia Trojica**	**7:30**	za požehnanie rodiny Žofie Uličnej	**9:00**	† Eva a Jozef Balogovci
		10:30	**1. sv. prijímanie**		
20. 5.	Utorok	**17:00**	† Štefan Iskra		
22. 5.	**Božie telo**	**7:00**	za farnosť	**17:00**	† Margita, Štefan Baranovci
		19:00	† Ján Balucha		
23. 5.	Piatok	**18:00**	† Anna a Ján S., Stanislav B.	**17:00**	† Lenka Čigarská
24. 5.	Sobota	**7:00**	50: Mária Uličná	**15:00**	sobáš: P. Baran - M. Olejárová
25. 5.	**8. nedeľa cez rok A**	**7:30**	† Ján Čech	**9:00**	za farnosť
		10:30	50: Stanislav Čech		
27. 5.	Utorok	**18:00**	† Apolónia Magdová		
28. 5.	Streda			**18:00**	† Ján Humeňanský
29. 5.	Štvrtok	**7:00**	na vlastný úmysel		
30. 5.	Piatok	**18:00**	za požehnanie pútnikov, Krakov	**17:00**	† Štefan, Mária, Margita Šimčíkovci
31. 5.	Sobota	**7:00**	na vlastný úmysel		
1. 6.	**9. nedeľa cez rok A**	**7:30**	50: Eva Jenčová	**9:00**	za farnosť
		10:30	**10 rokov SPEKTRUM**		

Svätý Jozef, ochranca Cirkvi, oroduj za nás!

Požehnanie kaplnky Sedembolestnej Panny Márie

4. púť rádia Lumen v Krakove - Lagiewnikach
19. 4. 2008

Birmovka v Krížovanoch 20. 4. 2008

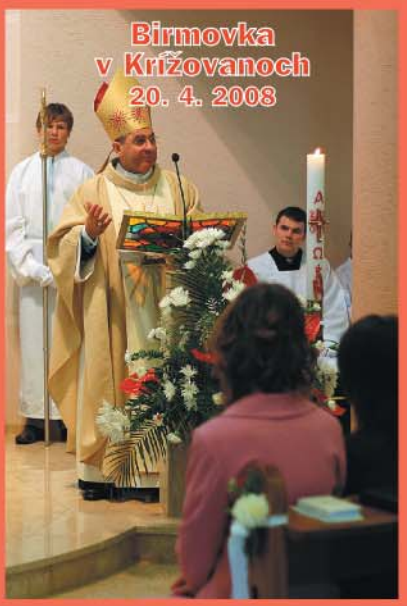

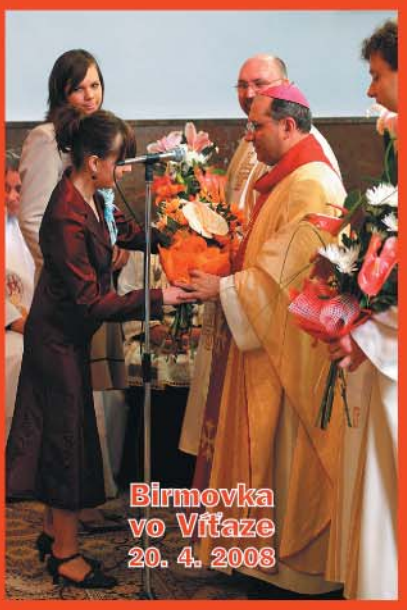

Birmovka vo Vítaze 20. 4. 2008